UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kolmas jaosto)

8 päivänä joulukuuta 2011*

Asiassa C-81/10 P,

jossa on kyse Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 56 artiklaan perustuvasta valituksesta, joka on tehty 10.2.2010,

France Télécom SA, kotipaikka Pariisi (Ranska), edustajinaan avocat S. Hautbourg, avocat L. Olza Moreno ja avocat L. Godfroid,

valittajana,

ja jossa valittajan vastapuolena ja muuna osapuolena ovat

Euroopan komissio, asiamiehinään E. Gippini Fournier ja D. Grespan, prosessiosoite Luxemburgissa,

vastaajana ensimmäisessä oikeusasteessa, ja

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

Ranskan tasavalta, asiamiehinään G. de Bergues ja J. Gstalter,

kantajana ensimmäisessä oikeusasteessa,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (kolmas jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja K. Lenaerts sekä tuomarit J. Malenovský, R. Silva de Lapuerta (esittelevä tuomari), E. Juhász ja D. Šváby,

julkisasiamies: N. Jääskinen,
kirjaaja: hallintovirkamies A. Impellizzeri,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 31.3.2011 pidetyssä istunnossa esitetyn,

kuultuaan julkisasiamiehen 8.9.2011 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 France Télécom SA (jäljempänä France Télécom) vaatii valituksellaan, että unionin tuomioistuin kumoaa Euroopan yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen yhdistetyissä asioissa T-427/04 ja T-17/05, Ranska ja France Télécom vastaan komissio, 30.11.2009 antaman tuomion (Kok., s. II-4315; jäljempänä valituksenalainen tuomio), jolla ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin hylkäsi Ranskan ja France Télécomin kanteet, joilla nämä olivat vaatineet kumottavaksi valtiontuesta, jota Ranska on myöntänyt France Télécomille, 2.8.2004 tehdyn komission päätöksen 2005/709/EY (EUVL 2005, L 269, s. 30; jäljempänä riidanalainen päätös).

Tosiseikat

2 Valituksenalaisessa tuomiossa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin esitti sen käsiteltäväksi saatettua asiaa koskeneet oikeussäännöt ja tosiseikat seuraavasti:

”– –

2. France Télécomin elinkeinoverovelvollisuus

Yleinen elinkeinoverojärjestelmä

16 – – elinkeinovero (taxe professionnelle) – – on paikallisvero, jota koskevista säännöistä säädetään lailla ja jota koskevat säännöt on kodifioitu yleiseen verokoodeksiin [code général des impôts].

17 – – itsenäistä ammattitoimintaa tammikuun 1. päivänä [vakituisesti] harjoittavien luonnollisten henkilöiden tai oikeushenkilöiden on maksettava elinkeinoveroa kultakin vuodelta.

18 – – elinkeinovero vahvistetaan verovelvollisten maksuky[vyn] perusteella, jota arvioidaan taloudellisin perustein verovelvollisten veronsaajayhteisön alueella harjoittaman toiminnan [merkittävyyden] perusteella.

19 Tästä seuraa, että elinkeinovero on vero, jonka peruste ei määräydy yrityksen toiminnasta saadun voiton perusteella vaan, käsiteltävänä olevan oikeusriidan taustalla olevien tosiseikkojen tapahtuma-aikaan, maksuvelvollisen jokaisessa kunnassa, jossa paikallisveroa kannetaan, hyödyntämien tuotannontekijöiden – pääoman ja työn – arvon osan perusteella.

20 – – kun vuosien 1994–2002 verotus vahvistettiin, yhtiöverovelvollisten oikeushenkilöiden tapauksessa elinkeinoveron peruste koostui yhtäältä [niiden aineellisten hyödykkeiden vuokrausarvosta], joita maksuvelvollinen oli hyödyntänyt ammatillista toimintaansa varten viiteajanjaksolla, ja toisaalta osasta viiteajanjaksolla maksettuja palkkoja.

21 – – viiteajanjakso on toiseksi viimeinen vuosi ennen verotusvuotta silloin, kun tilikausi on kalenterivuosi, ja muussa tapauksessa toiseksi viimeisenä vuonna ennen verotusvuotta päättynyt tilikausi.

22 – – elinkeinovero vahvistetaan kussakin kunnassa, jossa [verovelvollisella on käytössään] toimitiloja tai maa-alueita, kunnassa sijaitsev[a]n tai kuntaan yhteydessä olev[a]n [omaisuuden vuokrausarvon] ja henkilöstölle maksettujen palkkojen perusteella.

– –

France Télécomiin sovellettavat säännöt

[Yleisesti sovellettavien] oikeussääntöjen mukaisen verovelvollisuuden periaate

25 [Posti- ja telelaitoksen julkisten palvelujen järjestämisestä 2.7.1990 annettu] laki nro 90-568 [loi nº 90-568 relative à l'organisation du service public de la poste et des télécommunications, JORF 8.7.1990, s. 8069; jäljempänä laki nro 90-568], jolla perustettiin France Télécom – – sisältää verotusta koskevia erityissäännöksiä.

26 [Tiettyjä] poikkeuksia lukuun ottamatta France Télécom on [lähtökohtaisesti] velvollinen maksamaan – – samoja veroja ja maksuja kuin vastaavaa toimintaa harjoittavat yksityisyrityksetkin.

Kiinteämääräinen maksu

27 [Tammikuun 1. päivään 1994 saakka] France Télécomin ei – – tarvinnut maksaa muita veroja ja maksuja kuin ne, joista valtio tosiasiallisesti vastasi. Näin ollen France Télécomin ei tarvinnut maksaa sen paremmin yhtiöveroa kuin paikallisverojakaan, joihin elinkeinovero kuuluu. Yrityksen oli sen sijaan maksettava vuosilta 1991–1993 maksu, jonka määrä vahvistettiin vuosittain [talousarviosta annetussa] laissa ja jonka [enimmäismäärän] perusta oli ennen nykyarvoon muuttamista sama kuin valtion talousarvioon liitetyn televiestintäalan vuoden 1989 [lisätalousarviosta ilmenevä] saldo – –

Erityinen verotusjärjestelmä

– –

30 [Elinkeinoverona maksettava] vero, jonka peruste laskettiin yleisessä verokoodeksissa säädettyjen yleisten sääntöjen mukaisesti – – vahvistettiin soveltamalla kaikkien paikallisyhteisöjen edellisenä vuonna äänestämien verokantojen painotettua kansallista keskimääräistä verokantaa – –

31 Tämän lisäksi France Télécomiin sovellettiin 8 prosentin verokannan sijasta 1,9 prosentin verokantaa hallintokulujen nimikkeellä eli valtion kantamaa lisä[maksua], jolla korvattiin kuluja, jotka veroviranomaisille aiheutuivat elinkeinoveron määräämisestä ja sen kantamisesta paikallisyhteisöjen puolesta.

32 Verotulot oli tilitettävä valtiolle tai vuodelta 1994 suoritetun, kuluttajahintaindeksin vaihteluun vuosittain mukautetun maksun ylittävältä osalta kansalliselle elinkeinoveron tasausrahastolle – –

– –

3. Hallinnollinen menettely

35 France Télécomiin ja Ranskan postilaitokseen sovellettavan elinkeinoveron sisällyttämistä uudelleen [yleisesti sovellettavaan] verotusjärjestelmään puoltava paikallisyhteisöjen liitto (Association des collectivités territoriales pour le retour de

la taxe professionnelle de France Télécom et de La Poste dans le droit commun) teki komissiolle 13.3.2001 kantelun, jonka mukaan erityinen verotusjärjestelmä oli yhteismarkkinoille soveltumatonta valtiontukea. Kantelija esitti perusteluksi lähinnä painotetun kansallisen keskimääräisen verokannan soveltamisesta joillekin kunnille aiheutuvat tulonmenetykset.

36 Kantelun johdosta komissio päätti 28.6.2001 aloittaa erityistä verotusjärjestelmää koskevan alustavan tutkintamenettelyn ja esitti Ranskan tasavallalle tietopyynnön aiheesta.

37 Ranskan tasavalta vastasi tietopyyntöön 26.9.2001 päivätyllä kirjeellä, jossa se ilmoitti, ettei erityinen verotusjärjestelmä ollut valtiontukea siksi, ettei siitä aiheutunut mitään etua France Télécomille eikä tulonmenetyksiä valtiolle.

38 Komissio teki 30.1.2003 päätöksen aloittaa EY 88 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu muodollinen tutkintamenettely, joka koski France Télécomille vuosilta 1991–1993 myönnettyä vapautusta elinkeinoverosta ja erityistä verotusjärjestelmää (jäljempänä menettelyn aloittamisesta tehty päätös). Ranskan tasavallalle ilmoitettiin menettelyn aloittamisesta tehdystä päätöksestä 31.1.2003 päivätyllä kirjeellä. Ranskan viranomaisten pyynnöstä komissio antoi 7.3.2003 tiedoksi tästä päätöksestä tehdyn korjatun version. Komissio arvioi menettelyn aloittamisesta tehdyssä päätöksessä France Télécomin saaneen noin yhden miljardin Ranskan frangin (FRF) suuruisen vuosittaisen edun vuodesta 1994 lähtien (päätöksen 73 ja 74 kohta). Menettelyn aloittamisesta tehty päätös julkaistiin 12.3.2003 (EUVL C 57, s. 5).

– –

4. Riidanalainen päätös

53 Komission jäsenten kollegio hyväksyi 19. ja 20.7.2004 pidetyssä 1667. kokouksessaan päätösluonnoksen, jossa todettiin France Télécomin saaneen valtiontukea kaudella 1994–2002 sovelletun erityisen verotusjärjestelmän muodossa (jäljempänä kyseessä oleva tuki) ja jolla valtuutettiin kilpailuasioista vastaava komission jäsen vahvistamaan puheenjohtajan suostumuksella päätöksen lopullinen teksti ranskan kielellä, joka on todistusvoimainen kieli, oikeudellisen ja kielellisen tarkastuksen jälkeen.

54 Komissio teki 2.8.2004 [riidanalaisen päätöksen]. Päätös annettiin tiedoksi Ranskan tasavallalle 3.8.2004. – –

– –

61 Komissio katsoi riidanalaisessa päätöksessä ensiksi, että [kautta 1991–1993 koskevan] kiinteämääräisen maksun – – voitiin katsoa korvaavan elinkeinoveron, joka olisi tavanomaisesti pitänyt maksaa kyseessä olevilta vuosilta. Näin ollen elinkeinoverosta vapauttaminen ei edellä mainitulla kaudella komission mielestä ollut valtiontukea ([riidanalaisen päätöksen] johdanto-osan 22–33 ja 53 perustelukappale).

62 Komissio arvioi sen sijaan, että kaudella 1994–2002 sovellettu erityinen verotusjärjestelmä oli valtiontukea, joka muodostui sen veron määrän, jota France Télécomin olisi pitänyt maksaa [yleisesti sovellettavien] oikeussääntöjen mukaan, ja sen elinkeinoverona tosiasiassa maksamien maksujen määrän erotuksesta (jäljempänä ero verotuksessa). Tämä uusi tuki, jo[k]a oli [pantu täytäntöön] sääntöjenvastaisesti ja vastoin EY 88 artiklan 3 kohtaa, ei myöskään soveltunut yhteismarkkinoille. Näin ollen tuki oli perittävä takaisin (riidanalaisen päätöksen johdanto-osan 34–53 perustelukappale).

63 Komissio perusteli erityisen verotusjärjestelmän luokittelemista EY 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuksi valtiontueksi seuraavalla tavalla.

64 Komissio esitti ensinnäkin syyt, joiden perusteella sen mielestä ei voitu hyväksyä Ranskan viranomaisten väitettä siitä, että France Télécomin kaudella 1991–1993 maksama kiinteämääräinen maksu olisi [enemmän kuin korvannut] kaudelta 1994–2002 todet[un edun] (riidanalaisen päätöksen johdanto-osan 35–41 perustelukappale).

65 Komissio väitti aivan aluksi, että lailla [nro] 90-568 oli perustettu kaksi perättäistä ja erillistä verotusjärjestelmää: yhtäältä kaudella 1991–1993 sovellettu verovapausjärjestelmä, jossa kiinteämääräinen maksu korvasi [yleisesti sovellettavien] oikeussääntöjen mukaisen verotuksen, johon kuuluu myös elinkeinovero, ja toisaalta alun perin vuodesta 1994 sovellettu erityinen poikkeusjärjestely, jonka tuloksena France Télécomilta ei ollut peritty riittävästi elinkeinoveroa ja jonka soveltaminen lopetettiin verotusvuodesta 2003 lähtien (riidanalaisen päätöksen johdanto-osan 36–38 perustelukappale).

– –

67 Näin ollen komissio katsoi, ettei se voinut hyväksyä, että France Télécomin eduksi kaudella 1994–2002 koitunut verotuksen ero korvattaisiin kaudella 1991–1993 maksetulla kiinteämääräisellä maksulla, jota ei ollut liitetty elinkeinoveroon erityisesti lailla [nro] 90-568 ja joka ei liittynyt siihen laskentamenetelmänsä perusteella (riidanalaisen päätöksen johdanto-osan 38 perustelukappale).

68 Komissio katsoi lisäksi, että kyseessä oleva kiinteämääräinen maksu muistutti pikemminkin osakekannan omistajalle maksettua osuutta tuloksesta kuin verotusta. Komissio saattoi kuitenkin poikkeuksellisesti hyväksyä tässä tilanteessa, että maksu korvasi France Télécomille kaudella 1991–1993 myönnetyn täydellisen vapautuksen elinkeinoverotuksesta. Oikeussääntöjen tavanomainen soveltaminen

olisi komission mielestä voinut päinvastoin johtaa siihen, että verovapaus olisi luokiteltu valtiontueksi, jonka määrä olisi täytynyt lisätä sen verotuksen eron määrään, josta France Télécom oli hyötynyt vuodesta 1994 lähtien erityisen verotusjärjestelmän ansiosta (riidanalaisen päätöksen johdanto-osan 38 ja 39 perustelukappale).

69 Komissio katsoi lisäksi, että päättely, jonka mukaan France Télécomiin vuodesta 1994 sovellettu alhaisempi verotus olisi korvattavissa France Télécomin valtiolle kaudella 1991–1993 maksamilla maksuilla, edellyttäisi sitä, että France Télécomin vuosina 1991–1993 [yleisesti sovellettaviin] oikeussääntöihin verrattuna maksama liika vero olisi luokiteltava uudelleen veronhyvitykseksi, mikä ei ilmene laista [nro] 90-568. Tällainen jälkikäte[inen] teoreettinen oikeuttamisperuste ei komission mielestä myöskään vastaa Ranskan verolainsäädännön tavanomaista soveltamista, vaan sen ainoana tarkoituksena [on] välttää France Télécomille myönnetyn valtiontuen takaisinperintä (riidanalaisen päätöksen johdanto-osan 40 perustelukappale).

70 Toiseksi komissio katsoi, että verotuksen ero oli France Télécomille sellaisista varoista myönnettyä etua, jotka olisi pitänyt sisällyttää valtion talousarvioon, ja että etu oli näin ollen valtiontukea (riidanalaisen päätöksen johdanto-osan 42 perustelukappale).

71 Kolmanneksi komissio totesi riidanalaisen päätöksen johdanto-osan 43 ja 44 perustelukappaleessa, ettei se voinut ottaa valtiontuen olemassaolon toteamista koskevan päätöksen tekovaiheessa huomioon Ranskan tasavallan väitettä, jonka mukaan France Télécomin saamaa nettoetua arvioitaessa olisi otettava huomioon yhtiöveron perusteiden kaventuminen, johon johti elinkeinoverona maksettavien määrien kasvaminen – –

72 Neljänneksi komissio hylkäsi Ranskan tasavallan esittämät väitteet siitä, että kyseessä olevaa tukea ei voitaisi periä takaisin [EY 88 artiklan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 22.3.1999 annetun neuvoston] asetuksen [EY] N:o 659/1999 [EYVL L 83, s. 1] 15 artiklassa tarkoitettujen vanhentumisaikaa koskevien sääntöjen soveltamisen vuoksi, ja katsoi, että kyseessä oleva tuki ei ollut voimassa olevaa tukea vaan uutta tukea (riidanalaisen päätöksen johdanto-osan 45 perustelukappale).

73 Komissio totesi ensiksi, että asetuksen N:o 659/1999 15 artiklassa tarkoitetun vanhentumisajan päättymi[nen ei tee] uudesta tuesta voimassa olevaa tukea vaan ainoastaan estää se[n], että komissio määrää yli kymmenen vuotta ennen vanhentumisajan päättymistä myönnettyjen tukien takaisinperinnästä (riidanalaisen päätöksen johdanto-osan 46–48 perustelukappale).

74 Toiseksi komissio väitti, että lailla [nro] 90-568 oli perustettu tukijärjestelmä ja että mahdollinen vanheneminen koskisi ainoastaan kyseessä olevan järjestelmän puitteissa myönnettyjä tukia eikä itse tukijärjestelmää. Vanhentumisaika alkaisi siis kulua päivästä, jolloin kukin tuki tosiasiassa myönnettiin France Télécomille, eli joka vuosi elinkeinoveron maksamisajankohtana (riidanalaisen päätöksen johdanto-osan 49 perustelukappale).

75 Kolmanneksi komissio lisäsi, että vanhentumisaika oli keskeytynyt Ranskan tasavallalle 28.6.2001 esitetyn tietopyynnön vuoksi (riidanalaisen päätöksen johdanto-osan 50 perustelukappale).

76 Näin ollen komissio päätteli, että koska ensimmäinen [yksilöity] tuki oli myönnetty vuodeksi 1994 eli alle kymmenen vuotta ennen päivämäärää 28.6.2001, kyseessä oleva tuki oli perittävä takaisin kokonaisuudessaan (riidanalaisen päätöksen johdanto-osan 51 perustelukappale).

77 Viidenneksi komissio huomautti, etteivät Ranskan viranomaiset olleet esittäneet täsmällisiä perusteluja kyseessä olevan tuen soveltuvuudesta yhteismarkkinoille ja että sen mielestä ei ollut olemassa oikeudellista perustaa, jonka nojalla tuki olisi voitu julistaa soveltuvaksi yhteismarkkinoille (riidanalaisen päätöksen johdanto-osan 52 perustelukappale).

78 Näin ollen komissio päätteli riidanalaisen päätöksen johdanto-osan 53 perustelukappaleessa ensiksi, että kaudella 1991–1993 France Télécomiin sovellettu elinkeinoverojärjestelmä ei ollut valtiontukea, ja [toiseksi, että] erityisen verotusjärjestelmän ansiosta France Télécomin kaudella 1994–2002 saama verotuksen erosta koitunut etu oli yhteismarkkinoille soveltumatonta ja sääntöjenvastaisesti käyttöön otettua valtiontukea, joka oli näin ollen perittävä takaisin.

79 Komissio katsoi, että takaisin perittävää määrää ei kuitenkaan voitu määrittää tarkasti, koska Ranskan viranomaiset olivat toimittaneet hallinnollisessa menettelyssä hyvin erilaisia tietoja. Se arvioi, että takaisin perittävän tuen määrä oli ilman korkoja noin 798 miljoonaa–1,14 miljardia euroa (riidanalaisen päätöksen johdanto-osan 54–59 perustelukappale).

80 Komissio viittasi riidanalaisen päätöksen johdanto-osan 54 perustelukappaleessa verohallituksen Ranskan parlamentille marraskuussa 2001 antamaan kertomukseen, jonka mukaan ’France Télécomin verotuksen välitön normalisointi elinkeinoverotuksen osalta johtaisi verokannan säilyessä ennallaan siihen, että yrityksen verot lisääntyisivät lähes 198 miljoonaa euroa’.

81 Lisäksi komissio tukeutui 15.5.2003 esitettyyn arvioon, jonka tulokset esitetään riidanalaisen päätöksen johdanto-osan 54 perustelukappaleessa taulukon

muodossa. Ranskan tasavallan toimittamien lukujen mukaan [yleisesti sovellettavien] oikeussääntöjen mukainen France Télécomin yhteenlaskettu teoreettinen vero vuosilta 1994–2002 olisi ollut 8,362 miljardia euroa. Yrityksen tosiasiallisesti näiltä vuosilta erityisen verotusjärjestelmän mukaisesti maksamien verojen yhteismäärä olisi ollut 7,222 miljardia euroa. France Télécomin eduksi koitunut verotuksen eron suuruus kaudella 1994–2002 olisi siis 1,14 miljardia euroa.

82 Komissio ilmoitti lisäksi, että Ranskan viranomaiset olivat ilmoittaneet sille 29.1.2004 päivätyllä kirjeellä France Télécomin [yleisesti sovellettavien] oikeussääntöjen mukaisesti maksamien verojen määrän vuodelta 2003 (773 miljoonaa euroa) ja vahvistaneet 15.5.2003 esitetyn arvion oikeellisuuden (riidanalaisen päätöksen johdanto-osan 55 perustelukappale). Komission mukaan Ranskan viranomaiset kiistivät näiden lukujen luotettavuuden vasta 16. ja 23.6.2003 pidetyissä kokouksissa (riidanalaisen päätöksen johdanto-osan 56 ja 57 perustelukappale).

83 Komission mukaan Ranskan viranomaiset esittivät uuden arvion 5.7.2004. Siinä tultiin erilaisiin tuloksiin, jotka on esitetty taulukon muodossa riidanalaisen päätöksen johdanto-osan 58 perustelukappaleessa. France Télécomin yhteenlaskettu [yleisesti sovellettavien] oikeussääntöjen mukainen teoreettinen vero vuosilta 1994–2002 supistui 8,02 miljardiin euroon. France Télécomin eduksi koitunut verotuksen eron suuruus kaudella 1994–2002 olisi siis 798 miljoonaa euroa.

84 Koska Ranskan tasavalta oli toimittanut hallinnollisen menettelyn aikana ristiriitaisia tietoja, komissio totesi, ettei se voinut määrittää tarkasti takaisin perittävää määrää, joka oli suuruudeltaan 798 miljoonaa–1,14 miljardia euroa korkoineen. Komission mukaan Ranskan viranomaisten oli [vilpittömän] yhteistyön velvoitteen mukaisesti määritettävä tarkasti takaisin perittävä määrä riidanalaisen

päätöksen täytäntöönpanovaiheessa (riidanalaisen päätöksen johdanto-osan 59 ja 60 perustelukappale).

85 Edellä esitetyn perusteella riidanalaisen päätöksen päätösosassa todetaan seuraavaa:

'1 artikla

Valtiontuki, jota [Ranskan tasavalta] on myöntänyt sääntöjenvastaisesti [EY] 88 artiklan 3 kohtaa rikkoen France Télécomille yritykseen 1 päivästä tammikuuta 1994 31 päivään joulukuuta 2002 sovelletun elinkeinoverojärjestelmän kautta – – ei sovellu yhteismarkkinoille.

2 artikla

1. [Ranskan tasavallan] on toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet 1 artiklassa tarkoitetun tuen perimiseksi takaisin France Télécomilta.

2. Tuki on perittävä takaisin viipymättä kansallisen oikeuden menettelyjen mukaisesti, jos niissä mahdollistetaan päätöksen välitön ja tehokas täytäntöönpano.

3. Takaisin perittävään tukeen sisällytetään korko alkaen siitä, kun tuki asetettiin tuensaajan käyttöön, tuen todelliseen takaisinperintään asti.

– –

3 artikla

[Ranskan tasavallan] on ilmoitettava komissiolle kahden kuukauden kuluessa tämän päätöksen tiedoksiantamisesta sen noudattamiseksi toteuttamansa toimenpiteet. [Ranskan tasavallan] on käytettävä toimenpiteistä ilmoittaessaan tämän päätöksen liitteenä olevaa lomaketta.

4 artikla

Tämä päätös on osoitettu Ranskan tasavallalle.'

86 Komissio nosti 25.10.2006 jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättämistä koskevan kanteen, jolla se vaati yhteisöjen tuomioistuinta toteamaan, että Ranskan tasavalta ei ollut noudattanut [riidanalaisen] päätöksen 2 ja 3 artiklan, EY 249 artiklan neljännen kohdan eikä EY 10 artiklan mukaisia velvoitteitaan, koska se ei ollut pannut riidanalaista päätöstä täytäntöön asetetussa määräajassa.

87 Yhteisöjen tuomioistuin totesi asiassa C-441/06, komissio vastaan Ranska, 18.10.2007 antamassaan tuomiossa (Kok., s. I-8887) komission kanteen perustelluksi.”

Oikeudenkäyntimenettely ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa ja valituksenalainen tuomio

3 Ranskan tasavalta nosti 13.10.2004 ja France Télécom 10.1.2005 riidanalaisesta päätöksestä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa kumoamiskanteen, ja ne väittivät kanteissaan pääasiallisesti, että komissio oli perusteettomasti katsonut yhtäältä, että France Télécom oli saanut sääntöjenvastaista tukea, ja toisaalta, että tämä tuki oli palautettava.

4 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin hylkäsi valituksenalaisella tuomiolla kaikki Ranskan tasavallan ja France Télécomin kanneperusteet.

Asianosaisten ja muun osapuolen vaatimukset

5 France Télécom vaatii, että unionin tuomioistuin

– kumoaa valituksenalaisen tuomion

– ratkaisee asian lopullisesti Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 61 artiklan mukaisesti ja hyväksyy sen ensimmäisessä oikeusasteessa esittämät vaatimukset

– toissijaisesti palauttaa asian unionin yleiseen tuomioistuimeen ja

– velvoittaa komission korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

6 Ranskan tasavalta vaatii, että unionin tuomioistuin

– kumoaa valituksenalaisen tuomion

– ratkaisee asian lopullisesti unionin tuomioistuimen perussäännön 61 artiklan mukaisesti

– hyväksyy ensimmäisen oikeusasteen kantajien vaatimukset

– toissijaisesti palauttaa asian unionin yleiseen tuomioistuimeen ja

– velvoittaa komission korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

7 Komissio vaatii valituksen hylkäämistä ja France Télécomin velvoittamista korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Valitus

8 France Télécom esittää valituksensa tueksi viisi valitusperustetta: ensinnäkin se väittää ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tehneen oikeudellisen virheen luokitellessaan erityisen verotusjärjestelmän valtiontueksi, vaikka se, oliko kyse edusta France Télécomille, riippui kyseisen järjestelmän ulkopuolisista tekijöistä; toisen valitusperusteen mukaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin sovelsi virheellisesti valtiontuen käsitettä siltä osin kuin komissio ei valittajan mukaan ollut ottanut France Télécomiin vuosina 1991–2002 sovellettua koko verojärjestelmää huomioon; kolmas valitusperuste koskee luottamuksensuojan periaatteen loukkaamista; neljänneksi valittaja pitää valituksenalaisen tuomion perusteluja puutteellisina vanhentumisperiaatteen kannalta, ja viidenneksi valittaja väittää, että kyseisessä tuomiossa on oikeudellinen virhe ja sen perustelut ovat puutteelliset oikeusvarmuuden periaatteen kannalta.

Ensimmäinen valitusperuste, jonka mukaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin teki oikeudellisen virheen luokitellessaan erityisen verotusjärjestelmän valtiontueksi, vaikka se, oliko kyse edusta France Télécomille, riippui kyseisen järjestelmän ulkopuolisista tekijöistä

Asianosaisten ja muun osapuolen lausumat

9 France Télécomin mukaan se, saiko se mahdollisesti taloudellisen edun verrattuna yleisesti sovellettavien oikeussääntöjen mukaiseen tilanteeseen, riippuu joukosta muuttujia, joita ovat muun muassa elinkeinoveron eri verokannat Ranskan kunnissa, joissa verovelvollisella on verotettavaa omaisuutta, ja tällaisen omaisuuden maantieteellinen sijainti. France Télécomiin vuodesta 1994 sovellettu poikkeusjärjestelmä ei siis sinänsä merkinnyt etua, joten tämän seikan olisi pitänyt saada ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin hylkäämään kyseisen verotusjärjestelmän luokitteleminen valtiontueksi.

10 France Télécomin mielestä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin sovelsi valtiontuen käsitettä virheellisesti katsoessaan valituksenalaisen tuomion 323 kohdassa, ettei mahdollisen edun olemassaolo riippunut kyseisen verotusjärjestelmän ominaisuuksista vaan sen ulkopuolisista tekijöistä, joiden vaikutukset voidaan todeta vasta jälkikäteen. Tällaisista tekijöistä johtuvien edullisten tai haitallisten seurausten perusteella tueksi ei voida luokitella toimenpidettä, jolla ei sen toteuttamishetkellä ollut tuen luonnetta.

11 Ranskan tasavallan mukaan poikkeavassa verotusjärjestelmässä ei sinänsä voi olla kyse valtiontuesta. Tällainen järjestelmä ei nimittäin välttämättä tuota valikoivaa etua yrityksille, joita se koskee.

12 Komission mukaan perustetta ei voida ottaa tutkittavaksi, koska sitä ei esitetty ensimmäisessä oikeusasteessa.

13 Komission mielestä valitusperuste ei myöskään ole perusteltu. Poikkeusjärjestelmästä johtuvan verotuksen tarkkaa tasoa ei nimittäin voitu määrittää vuosittain ennakolta. Järjestelmä on kuitenkin voinut johtaa kevyempään verotukseen kuin sovellettaessa elinkeinoveron alalla yleisesti sovellettavia oikeussääntöjä.

14 Komissio lisää, että valtiontuen tutkinnassa joudutaan usein ottamaan huomioon kyseessä olevan toimenpiteen jälkeisiä tapahtumia, jotta voidaan selvittää, onko toimenpide konkretisoitunut, ja laskea sen tarkoittama etu saadun edun perimiseksi takaisin.

Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

15 Komission väitteestä, jonka mukaan ensimmäistä valitusperustetta ei voida ottaa tutkittavaksi, on huomattava, että koska tämä peruste sisältyy valtiontuen olemassaoloa koskevaan argumentaatioon, se on esitetty ensimmäisessä oikeusasteessa, nimittäin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa esitettyjen ensimmäisen ja toisen kanneperusteen yhteydessä.

16 Kun tarkastellaan sitä, onko valitusperuste perusteltu, vakiintuneesta oikeuskäytännöstä ilmenee, että valtiontuen käsite on yleisluonteisempi kuin avustuksen käsite. Valtiontuella ei tarkoiteta ainoastaan positiivisia suorituksia vaan myös toimenpiteitä, jotka eivät ole avustuksia sanan suppeassa merkityksessä mutta jotka eri tavoin alentavat yrityksen vastattavaksi tavallisesti kuuluvia kustannuksia ja ovat siten sekä luonteeltaan että vaikutuksiltaan avustusten kaltaisia (ks. yhdistetyt asiat C-78/08–C-80/08, Paint Graphos ym., tuomio 8.9.2011, Kok., s. I-7611, 45 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

17 On myös muistutettava, että edun käsitteellä, joka on keskeinen toimenpiteen luokittelussa valtiontueksi, on objektiivinen luonne, joka ei riipu kyseessä olevan toimenpiteen laatijoiden motiiveista. Valtion toimenpiteiden tavoitteiden luonne ja niiden perustelut eivät siten vaikuta niiden luokitteluun valtiontueksi. Vakiintuneesta oikeuskäytännöstä nimittäin ilmenee, että EY 87 artiklan 1 kohdassa ei tehdä eroa valtioiden toimenpiteiden syiden tai tavoitteiden perusteella vaan niiden vaikutusten perusteella (ks. asia C-409/00, Espanja v. komissio, tuomio 13.2.2003, Kok., s. I-1487, 46 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

18 Nyt käsiteltävästä asiasta on todettava, että verotusjärjestelmä, jota France Télécomiin sovellettiin toisena tarkasteltavana ajanjaksona eli vuosina 1994–2002, oli poikkeus yleisesti sovellettavien oikeussääntöjen mukaisesta järjestelmästä. Erityisesti on huomattava, että kyseinen yhtiö sai kansallisesti erityisen verokohtelun, jossa elinkeinovero laskettiin eri paikallisyhteisöissä sovellettujen eri verokantojen painotetun keskimääräisen verokannan perusteella, kun taas muihin yrityksiin sovelletuista

verokannoista päätettiin kyseisissä paikallisyhteisöissä vuosittain. Lisäksi France Télécomiin sovellettiin yhtä ainoaa elinkeinoveron verokantaa sen päätoimipaikan sijaintipaikassa, kun taas muita yrityksiä verotettiin paikallisyhteisöjen, joiden alueella niillä oli toimipaikkoja, hyväksymien eri verokantojen mukaan. Lisäksi France Télécomiin sovellettiin hallintokuluina 1,9 prosentin maksua muihin yrityksiin sovelletun 8 prosentin maksun sijasta.

19 Nyt käsiteltävän valituksen yhteydessä esitetystä argumentaatiosta, jonka mukaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen olisi kyseisen verotusjärjestelmän tutkinnassa pitänyt ottaa huomioon tiettyjä vaihtelevia seikkoja ja ulkoisia tekijöitä, on huomattava, että vaikkei komissio voinut kyseisen järjestelmän ominaisuuksien takia määrittää etukäteen ja kultakin verovuodelta verotuksen tarkkaa tasoa, on selvää, että kyseinen järjestelmä oli omiaan johtamaan ja tosiasiassa johti, kuten riidanalaisen päätöksen 59 perustelukappaleesta ja valituksenalaisen tuomion 225 kohdasta ilmenee, verotukseen, jossa France Télécomilta kannettiin elinkeinoveroa vähemmän kuin siltä olisi kannettu soveltamalla kyseiseen veroon yleisesti sovellettavien oikeussääntöjen mukaista järjestelmää.

20 Lisäksi on korostettava, että paikallisyhteisöjen määrittämistä elinkeinoveron verokannoista riippumatta France Télécomiin sovellettiin joka tapauksessa alempaa maksua hallintokulujen osalta.

21 Näin ollen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoi valituksenalaisen tuomion 323 kohdassa perustellusti, että tuen olemassaolon toteaminen riippui tietyistä erityisen verotusjärjestelmän ”ulkopuolisista seikoista”, kuten elinkeinoveron vuotuisuudesta ja niiden yhteisöjen, joiden alueella France Télécomilla oli toimipaikkoja, vuosittain päättämien verokantojen tasosta.

22 Toisin kuin France Télécom ja Ranskan tasavalta väittävät, tällaiset seikat eivät mitenkään ole esteenä sille, että erityinen verotusjärjestelmä voitiin jo silloin, kun siitä säädettiin, luokitella EY 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuksi valtiontueksi. On nimittäin erotettava toisistaan yhtäältä tukijärjestelmän, eli nyt käsiteltävässä asiassa erityisen verotusjärjestelmän, säätäminen ja toisaalta vuosittaisten tukien, joiden tarkka määrä riippui tietyistä ulkoisista tekijöistä, myöntäminen France Télécomille kyseisen järjestelmän perusteella.

23 Kuten julkisasiamies totesi ratkaisuehdotuksensa 59 kohdassa, nyt käsiteltävässä asiassa on kyseessä seka-asetelma, jossa etu muodostuu yhtäältä kiinteämääräisestä osasta, joka liittyy France Télécomiin sovellettuun, yleisesti sovellettavien oikeussääntöjen mukaisesta järjestelmästä poikkeavaan erityiseen verotusjärjestelmään, ja toisaalta olosuhteiden mukaan vaihtuvasta osasta, joka määräytyy toimipaikan tai maa-alueiden sijaintikunnan ja kyseisillä paikkakunnilla sovelletun verokannan perusteella.

24 Tällainen erityinen verotusjärjestelmä saattoi tämän tuomion 18 kohdassa kuvatun kaltaisten ominaisuuksiensa takia johtaa verotukseen, jossa France Télécomilta kannettiin elinkeinoveroa vähemmän kuin siltä olisi kannettu, jos siihen olisi sovellettu kyseiseen veroon yleisesti sovellettavien oikeussääntöjen mukaista järjestelmää.

25 Se, että kyseisellä yhtiöllä tosiaankin oli vähäisempi elinkeinoverotus vuodesta 1994 alkaen, liittyy suoraan siihen sovelletun poikkeavan verotusjärjestelmän ominaisuuksiin, vaikka sen kyseisen järjestelmän perusteella vuosittain saamien tukien tarkka määrä riippui tietyistä järjestelmän ulkopuolisista tekijöistä.

26 Valituksenalaisen tuomion rakenteesta ilmenee lisäksi, että sen 323 kohta, jossa viitataan erityisen verotusjärjestelmän ulkopuolisiin seikkoihin, koskee vain vuosittaisia tukia, jotka France Télécomille myönnettiin erityisen verotusjärjestelmän perusteella. Kyseinen kohta nimittäin kuuluu sen kanneperusteen analyysiin, joka koskee

komission toimivaltaan sovellettavaa vanhentumisaikaa sääntöjenvastaisten tukien takaisinperinnän alalla. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi tällaisen kanneperusteen yhteydessä voi kuitenkin koskea vain tosiasiallisesti saatuja tukia, joten se voi koskea ainoastaan tukia, jotka France Télécom sai erityisen verotusjärjestelmän perusteella.

27 Edellä esitetystä seuraa, ettei ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin tehnyt oikeudellista virhettä katsoessaan, että erityisessä verotusjärjestelmässä myönnettiin France Télécomille EY 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu etu, vaikka kyseisen järjestelmän perusteella myönnettyjen tukien tarkka määrä oli selvitettävä tiettyjen kyseisen järjestelmän ulkopuolisten tekijöiden avulla.

28 Ensimmäinen valitusperuste ei siis ole perusteltu.

Toinen valitusperuste, jonka mukaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin sovelsi virheellisesti valtiontuen käsitettä siltä osin kuin komissio ei valittajan mukaan ollut ottanut huomioon France Télécomiin vuosina 1991–2002 sovellettua koko verojärjestelmää

29 France Télécomin valituksensa tueksi esittämässä toisessa valitusperusteessa on kolme osaa. Ensiksi on tutkittava toinen osa, jonka mukaan riidanalaista päätöstä on tulkittu virheellisesti. Toiseksi valitusperusteen ensimmäinen ja kolmas osa tutkitaan yhdessä, koska ne liittyvät kiinteästi toisiinsa.

Toinen osa, jonka mukaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin teki oikeudellisen virheen tulkitessaan riidanalaista päätöstä virheellisesti ja korvatessaan sen perustelut omilla perusteluillaan

– Asianosaisten ja muun osapuolen lausumat

30 France Télécom väittää ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tulkinneen riidanalaista päätöstä virheellisesti todetessaan, ettei komissio ollut katsonut kyseessä olevan tuen muodostuvan mainittuun yhtiöön sovelletuista erityisistä verosäännöksistä vaan vuosittain todetusta verotuksen erosta yhtiön maksamien määrien ja yleisesti sovellettavien oikeussääntöjen mukaisen järjestelmän nojalla maksettavan elinkeinoveron välillä, ja korvatessaan näin kyseisen päätöksen perustelut omilla perusteluillaan. France Télécom toteaa myös, että tällainen tulkinta on vastoin riidanalaisen päätöksen päätösosaa, jonka mukaan kyseessä oleva tuki muodostuu kyseiseen yhtiöön 1.1.1994–31.12.2002 sovelletusta elinkeinoverojärjestelmästä. Komissio ei siis nojautunut vuodesta 1994 lähtien todettuun verotuksen eron vuotuisuuteen vaan muihin, toisenlaisiin syihin.

31 Komissio vastaa, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin tulkitsi valituksenalaisessa tuomiossa riidanalaista päätöstä sen sanamuodon mukaisesti. Komission mukaan mainitun päätöksen päätösosassa ei ollut tarpeen toistaa, että verotuksen erossa oli kyse edusta. France Télécomin saama tuki, joka muodostui siitä, että siltä kannettiin liian vähän elinkeinoveroa vuosina 1994–2002, myönnettiin nimittäin kyseiseen yhtiöön mainittuna ajanjaksona sovelletun elinkeinoverojärjestelmän perusteella.

– Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

32 On huomattava, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin tutki valituksenalaisen tuomion 201 kohdassa riidanalaisen päätöksen sen osan, jonka mukaan tuki muodostui verotuksen erosta, joka vastaa erotusta niiden elinkeinoveromaksujen, jotka France Télécomin olisi pitänyt maksaa, jos sitä olisi verotettu yleisesti sovellettavien oikeussääntöjen mukaan, ja sen määrän välillä, jonka se tosiasiallisesti maksoi riidanalaisen verotusjärjestelmän nojalla. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin tarkisti verotuksen eron paikkansapitävyyden kyseisen tuomion 219–225 kohdassa, eikä France Télécom ole kyseenalaistanut sen tekemiä toteamuksia.

33 Väitteestä, jonka mukaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin korvasi riidanalaisen päätöksen perustelut omilla perusteluillaan, on riittävää todeta, ettei ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ylittänyt vaaditun tuomioistuinvalvonnan tasoa korvaamalla komission arvioinnin omalla arvioinnillaan, koska kyseessä oleva verotuksen ero ja elinkeinoveron vuotuisuus, sellaisena kuin siitä säädetään yleisen verokoodeksin säännöksissä, ovat erottamaton osa komission riidanalaisessa päätöksessä esittämää päättelyä.

34 On nimittäin todettava, että riidanalaisen päätöksen 42 perustelukappaleen mukaan ”[France Télécomin] tosiasiallisesti maksaman elinkeinoveron ja sen määrän, joka [France Télécomin] olisi pitänyt [yleisesti sovellettavien] oikeussääntöjen mukaan maksaa [1.1.1994–1.1.2003], erotus on valtiontukea, koska se on [France Télécomille] sellaisista varoista myönnetty etu, jotka muutoin olisivat sisältyneet valtion talousarvioon”. Riidanalaisen päätöksen 49 perustelukappaleessa täsmennetään, että elinkeinovero oli maksettava vuosittain. Elinkeinoveron vuotuisuutta korostetaan myös menettelyn aloittamisesta tehdyn päätöksen 25 perustelukappaleessa, johon riidanalaisen päätöksen 15 perustelukappaleessa viitataan.

35 Tulkinta, johon ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin päätyi ja jonka mukaan kyseessä oleva tuki muodostui säännösten, joilla poikkeusjärjestelmä perustettiin, soveltamisesta johtuvasta verotuksen erosta, on siis riidanalaisen päätöksen päätösosan mukainen, jossa France Télécomiin vuosina 1994–2002 sovellettu järjestelmä luokitellaan yhteismarkkinoille soveltumattomaksi tueksi. Juuri tämän poikkeusjärjestelmän nojalla nimittäin kyseinen yhtiö ei ollut maksanut elinkeinoveroa niitä määriä, jotka se olisi tavallisesti joutunut maksamaan yleisesti sovellettavien oikeussääntöjen mukaisen verojärjestelmän mukaisesti.

36 Toisen valitusperusteen toinen osa on näin ollen hylättävä.

Ensimmäinen ja kolmas osa, joiden mukaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin sovelsi virheellisesti valtiontuen käsitettä, koska se ei valittajan mukaan tarkastellut France Télécomiin sovellettua verojärjestelmää kattavasti

– Asianosaisten ja muun osapuolen lausumat

37 France Télécom väittää ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen jättäneen noudattamatta velvollisuutta tutkia kattavasti kaikki yleisesti sovellettavista oikeussäännöistä poikenneen järjestelmän säännökset. Selvittääkseen, oliko kyse edusta, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin vertasi poikkeusjärjestelmän mukaisia maksuja verotasoon, jota France Télécomiin olisi sovellettu, jos tämä yhtiö olisi kuulunut yleisesti sovellettavien oikeussääntöjen mukaiseen verojärjestelmään. Se kuitenkin rajoitti vertailun koskemaan vuosia 1994–2002 ottamatta huomioon France Télécomin verorasitusta vuosina 1991–1993.

38 France Télécomin mielestä veron vuotuisuus ja kahden tarkasteltavan verotuskauden väliset erot eivät voi oikeuttaa osittaista tarkastelua, joka rajoittuu vuodesta 1994 sovellettuun verotusjärjestelmään. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin kieltäytyi siis virheellisesti ottamasta huomioon liiallista verotusta, jota kiinteämääräinen maksu merkitsi kyseiselle yhtiölle vuosina 1991–1993, verrattuna verotasoon, joka sillä olisi ollut, jos siltä olisi kyseisinä vuosina kannettu yleisesti sovellettavien oikeussääntöjen mukaista elinkeinoveroa. Vaikka oletettaisiinkin, että elinkeinoveron vuotuisuus voidaan ottaa tarkastelussa huomioon, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen olisi pitänyt todeta, että koko poikkeavaan verojärjestelmään kuuluvina ensimmäisinä verovuosina eli vuosina 1991–1993 kyseiseltä yhtiöltä oli kannettu liikaa veroa.

39 France Télécom katsoo myös, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin teki oikeudellisen virheen nojautuessaan valituksenalaisen tuomion 207 kohdassa asiassa C-66/02, Italia vastaan komissio, 15.12.2005 annettuun tuomioon (Kok., s. I-10901). France Télécomin mukaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoi kyseisen tuomion perusteella virheellisesti, että vuosina 1994–2002 France Télécomilla olleet maksut olivat alentuneet, mitä ei voitu kompensoida sillä, että kyseiseltä yhtiöltä perittiin erityinen maksu vuosina 1991–1993.

40 Ranskan tasavalta väittää samoin, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin sovelsi virheellisesti edun käsitettä tarkastellessaan suppeasti yhteyttä, jonka on oltava riidanalaisessa verotusjärjestelmässä säädettyjen vapautuksen ja maksun välillä. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen olisi pitänyt tarkastella kokonaisuudessaan poikkeusjärjestelmää, josta laissa nro 90-568 säädettiin, erityisesti France Télécomille kyseisellä poikkeusjärjestelmällä mahdollisesti myönnettyjä etuja ja sitä rasittaneita yleisesti sovellettavista oikeussäännöistä poikenneita kohtuuttomia maksuja.

41 Komission mukaan tukea ei ole mahdollista ”kompensoida” vetoamalla toisenlaisiin maksuihin, joilla ei ole yhteyttä kyseiseen tukeen. Tällainen mahdottomuus koskee paitsi valtion varoja koskevaa kysymystä myös myönnettyä etua koskevaa kysymystä. Valtion varojen menetystä ei nimittäin voida jättää luokittelematta tueksi sillä perusteella, että se ”kompensoidaan” muilla summilla, jotka valtiolle maksetaan muiden

velvoitteiden perusteella. Koska yhtäältä vuosina 1991–1993 sovelletun verotusjärjestelmän ja toisaalta vuodesta 1994 lähtien voimassa olleen verotusjärjestelmän väliltä puuttuu riittävä yhteys, France Télécomin argumentaation taustalla oleva kompensointiteoria ei ole perusteltu.

– Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

42 Asianosaisten esittämän argumentaation perusteella on tutkittava, tekikö ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin oikeudellisen virheen katsoessaan valituksenalaisen tuomion 218 kohdassa, että komissio oli riidanalaisessa päätöksessä perustellusti hylännyt France Télécomin vuosina 1991–1993 maksamien kiinteämääräisten maksujen ja vuosina 1994–2002 sovelletusta erityisestä verotusjärjestelmästä johtuneiden verotuksen erojen välisen kompensoinnin arvioidessaan, oliko kyseinen yhtiö saanut EY 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea.

43 Tässä yhteydessä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi, että komissio on tutkiessaan toimenpiteen, jossa voi olla kyse valtiontuesta, toimivaltainen ottamaan huomioon etua rasittavia erityisiä maksuja, mutta se katsoi kuitenkin valituksenalaisen tuomion 207 kohdassa, että toimenpide ei voi välttyä tueksi luokittelulta silloin, kun tuensaajan on maksettava jokin erityinen maksu, joka on erillinen kyseisestä tuesta eikä liity siihen. Tällainen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen toteamus perustuu EY 87 artiklan 1 kohdan oikeaan tulkintaan (ks. asia 173/73, Italia v. komissio, tuomio 2.7.1974, Kok., s. 709, Kok. Ep. II, s. 323, 34 kohta) huolimatta siitä, että se viittaa tässä yhteydessä virheellisesti edellä mainitussa asiassa Italia vastaan komissio 15.12.2005 annettuun tuomioon.

44 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei siis tehnyt oikeudellista virhettä katsoessaan valituksenalaisen tuomion 208 kohdassa, että Ranskan tasavallan ja France Télécomin sen väitteen paikkansapitävyys, jonka mukaan liiallinen vero, jonka France Télécom vuosina 1991–1993 maksoi siihen sovelletun kiinteämääräisen maksun johdosta, kompensoi verotuksen eron, josta kyseinen yhtiö oli saanut etua vuosina 1994–2002, on selvitettävä arvioimalla vuosina 1991–1993 sovelletun kiinteämääräisen maksun objektiivisia ominaisuuksia ja sitä, voidaanko kyseistä maksua pitää siihen etuun, jota France Télécomille koitui siihen vuodesta 1994 sovelletun erityisen verotusjärjestelmän ansiosta, liittyvänä kustannuksena.

45 Tässä yhteydessä on todettava, että France Télécomiin vuosina 1991–1993 sovellettu kiinteämääräinen maksu määriteltiin parametreilla, jotka poikkesivat niistä, joita sovellettiin vuodesta 1994 erityisen verotusjärjestelmän yhteydessä. Kyseiset kaksi verojärjestelmää perustuivat nimittäin erilaisiin oikeudellisiin malleihin ja operatiivisiin parametreihin.

46 Kuten riidanalaisen päätöksen 17 perustelukappaleesta ja valituksenalaisen tuomion 209 kohdasta ilmenee, France Télécom nimittäin ei siihen vuosina 1991–1993 sovelletun verojärjestelmän nojalla joutunut kiinteämääräisen maksun lisäksi maksamaan muita veroja tai maksuja. Kyseisen maksun määrää ei määritelty elinkeinoveron määrän määrittävien parametrien mukaan vaan kyseisen yhtiön vuosina 1989 ja 1990 valtiolle maksaman voiton perusteella. Lisäksi kiinteämääräinen maksu oli luonteeltaan tilapäinen.

47 Vuodesta 1994 toistaiseksi sovelletun erityisen verotusjärjestelmän mukaisesti France Télécomilta sitä vastoin kannettiin lähtökohtaisesti kaikki yleisesti sovellettavien oikeussääntöjen mukaiset verot. Siltä kannettiin kuitenkin elinkeinoveroa yleisesti sovellettavista oikeussäännöistä poikenneiden, erityisen verotusjärjestelmän muodostaneiden yksityiskohtaisten sääntöjen mukaan.

48 Siten ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin saattoi perustellusti todeta valituksenalaisen tuomion 213 kohdassa, että kiinteämääräistä maksua ei ole pidettävä erityisen verotusjärjestelmän perustamiseen liittyvänä maksuna vaan paremminkin France Télécomin verotusta koskevana erityisjärjestelynä, joka perustettiin vuotta 1994 edeltäviä vuosia varten. Kuten ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi valituksenalaisen tuomion 215 kohdassa, yksinomaan sillä perusteella, että sekä kiinteämääräinen maksu että erityinen verotusjärjestelmä perustettiin lailla nro 90-568, ei missään tapauksessa voida todeta, että France Télécomilta vuosina 1991–1993 peritty kiinteämääräinen maksu liittyi erityisen verotusjärjestelmän perustamiseen vuodesta 1994 alkaen.

49 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei siis tehnyt oikeudellista virhettä katsoessaan valituksenalaisen tuomion 218 kohdassa, että komissio oli perustellusti hylännyt France Télécomin vuosina 1991–1993 maksamien kiinteämääräisten maksujen ja vuosina 1994–2002 kyseisen yhtiön hyväksi perustetusta erityisestä verotusjärjestelmästä johtuneiden verotuksen erojen välisen kompensoinnin.

50 Lopuksi on huomattava, että vaikka väitteen, jonka mukaan France Télécomiin sovellettu verotusjärjestelmä koostui kahdesta toisistaan erottamattomasta ajanjaksosta, joista ensimmäisenä kyseistä yhtiötä verotettiin liikaa ja toisena liian vähän, oletettaisiinkin pitävän paikkansa, on selvää, että laissa nro 90-568 säädettiin vuodesta 1994 alkaen erityisestä verotusjärjestelmästä, joka oli tarkoitettu sovellettavaksi toistaiseksi. Kyseinen laki ei kuitenkaan sisältänyt mekanismia, jonka avulla olisi voitu laskea kompensointi vuosina 1991–1993 maksettujen kiinteämääräisten maksujen ja erityisen verotusjärjestelmän mukaan vuodesta 1994 maksettujen määrien välillä. Lain perusteella ei siis voitu määrittää hetkeä, josta alkaen ensimmäiseen järjestelmään perustunut liiallinen verotus olisi pitänyt kompensoida toisen järjestelmän soveltamisen yhteydessä. Kuten julkisasiamies totesi ratkaisuehdotuksensa 100 kohdassa, kyseisen liiallisen verotuksen olisi pitänyt menettää tietyllä hetkellä vaikutuksensa, mikä merkitsi välttämättä edun myöntämistä France Télécomille erityisen verotusjärjestelmän yhteydessä.

51 Toisen valitusperusteen ensimmäistä ja kolmatta osaa ei siis voida hyväksyä. Koko tämä valitusperuste on siten hylättävä.

Kolmas valitusperuste, joka koskee luottamuksensuojan periaatteen loukkaamista

52 France Télécomin valituksensa tueksi esittämässä kolmannessa valitusperusteessa on kaksi osaa.

Kolmannen valitusperusteen ensimmäinen osa, joka koskee oikeudellista virhettä siltä osin kuin kyse on olosuhteista, joiden perusteella voidaan vedota luottamuksensuojan periaatteeseen

– Asianosaisten lausumat

53 France Télécom väittää, että siltä osin kuin kyse on mahdollisuudesta vedota luottamuksensuojan periaatteeseen, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin rajoitti virheellisesti tiettyjen poikkeuksellisten olosuhteiden huomioon ottamisen mahdollisuuden koskemaan vain tapauksia, joissa tuesta on ilmoitettu. Se, että nyt käsiteltävässä asiassa edun olemassaolo voitiin selvittää vasta jälkikäteen erityisen verotusjärjestelmän ulkopuolisten seikkojen kehityksen mukaan, on kuitenkin tällainen poikkeuksellinen olosuhde.

54 France Télécom korostaa, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei määrittänyt säädöstä, josta olisi pitänyt ilmoittaa, eikä ajankohtaa, jona ilmoitus olisi pitänyt tehdä. Jos etu vastasi vuosittain tilikauden päättyessä todettua verotuksen eroa, olisi ollut mahdotonta yksilöidä riidanalaista verojärjestelmää koskevaa ennakkoilmoitusvelvollisuutta.

55 France Télécom lisää, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin jätti huomiotta sen, että kansallisen lainsäätäjän aikomukset kuuluivat seikkoihin, jotka oli tutkittava sen selvittämiseksi, saattoiko kyseinen yhtiö perustellusti luottaa kyseessä olevan verotoimenpiteen yhdenmukaisuuteen valtiontukisääntöjen kanssa.

56 Komissio muistuttaa, että tuensaajayrityksillä voi lähtökohtaisesti olla perusteltu luottamus tuen lainmukaisuuteen vain, jos tuki myönnetään EY:n perustamissopimuksessa määrättyä menettelyä noudattaen.

57 Se väittää, että France Télécomiin vuosina 1994–2002 sovellettu erityinen verotusjärjestelmä oli poikkeava, valikoiva ja valtion toteuttama järjestelmä, jota sovellettiin kilpailulle ja jäsenvaltioiden väliselle kaupalle avoimilla markkinoilla toimineeseen yritykseen. Kansallisten viranomaisten olisi siis pitänyt ilmoittaa kyseiseen yhtiöön sovelletusta erityisestä elinkeinoverojärjestelmästä, ennen kuin kyseinen vero erääntyi maksettavaksi.

– Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

58 Aluksi on muistutettava, että ilmoitusvelvollisuus on yksi keskeisistä seikoista valvontajärjestelmässä, joka perustamissopimuksessa on perustettu valtiontukien alalla. Tässä järjestelmässä jäsenvaltioilla on velvollisuus yhtäältä ilmoittaa komissiolle kustakin toimenpiteestä, jolla on tarkoitus myöntää tai muuttaa EY 87 artiklan 1 kohdassa

tarkoitettua tukea, ja toisaalta olla EY 88 artiklan 3 kohdan mukaisesti toteuttamatta tällaista toimenpidettä niin kauan kuin mainittu toimielin ei ole tehnyt kyseistä toimenpidettä koskevaa lopullista päätöstä.

59 Kun otetaan huomioon komission harjoittaman valtiontukien valvonnan pakottavuus, tuensaajayrityksillä voi siis lähtökohtaisesti olla perusteltu luottamus tuen sääntöjenmukaisuuteen ainoastaan silloin, kun tukea myönnettäessä on noudatettu EY 88 artiklan mukaista menettelyä, ja huolellisen taloudellisen toimijan on tavallisesti kyettävä varmistumaan siitä, että tätä menettelyä on noudatettu. Erityisesti on todettava, että kun tuki pannaan täytäntöön ilmoittamatta sitä ennalta komissiolle, jolloin se on EY 88 artiklan 3 kohdan mukaisesti sääntöjenvastainen, tuensaaja ei voi kyseisellä hetkellä perustellusti luottaa siihen, että tuki on myönnetty sääntöjenmukaisesti (ks. yhdistetyt asiat C-183/02 P ja C-187/02 P, Demesa ja Territorio Histórico de Álava v. komissio, tuomio 11.11.2004, Kok., s. I-10609, 44 ja 45 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

60 Oikeuskäytännössä on todettu lisäksi, että kun tukea ei ole ilmoitettu komissiolle, kyseistä toimenpidettä koskevalla komission toimimattomuudella ei ole merkitystä (ks. em. yhdistetyt asiat Demesa ja Territorio Histórico de Álava v. komissio, tuomion 52 kohta).

61 Nyt käsiteltävässä asiassa on selvää, ettei lailla nro 90-568 perustettua riidanalaista verojärjestelmää ilmoitettu komissiolle.

62 Siltä osin kuin France Télécomin mukaan ilmoitusvelvollisuutta ei ollut, koska edun olemassaoloa ei ollut osoitettu, on korostettava, että riidanalaisen verotusjärjestelmän väitetty monitahoisuus tai tukitoimenpiteen jaksottaisuus eivät voi vapauttaa jäsenvaltiota ilmoitusvelvollisuudesta tai synnyttää perusteltua luottamusta tuensaajayhtiölle.

63 Poikkeuksellisten olosuhteiden, jotka voivat edellisessä kohdassa mainituista seikoista huolimatta synnyttää perustellun luottamuksen tuen sääntöjenmukaisuuteen, mahdollisesta merkityksestä on riittävää todeta, ettei ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin tehnyt oikeudellista virhettä tällaisten olosuhteiden arvioinnissa tutkiessaan valituksenalaisen tuomion 263–269 kohdassa perusteellisesti kaikki sille tässä yhteydessä esitetyt argumentit.

64 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi siis valituksenalaisen tuomion 270 kohdassa perustellusti, etteivät Ranskan tasavalta ja France Télécom olleet näyttäneet toteen, että kyse olisi poikkeuksellisista olosuhteista, joiden perusteella ne voisivat vedota luottamuksensuojan periaatteeseen.

65 On todettava, ettei kolmannen valitusperusteen ensimmäinen osa ole perusteltu.

Kolmannen valitusperusteen toinen osa, joka koskee oikeudellista virhettä siltä osin kuin kyse on oikeudellisista seurauksista, jotka johtuvat toisesta komission valtiontukipäätöksestä

– Asianosaisten lausumat

66 France Télécomin mukaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin tulkitsi virheellisesti oikeudellisia seurauksia, jotka johtuvat Ranskan postilaitosta koskevasta, 8.2.1995 tehdystä komission päätöksestä (EYVL C 262, s. 11; jäljempänä Ranskan postilaitosta koskeva päätös).

67 France Télécomin mielestä kyseinen päätös oli aktiivitoimi, joka saattoi tuottaa oikeudellisia vaikutuksia ja synnyttää perustellun luottamuksen siihen, että riidanalainen verojärjestelmä oli valtiontukisääntöjen mukainen.

68 Komissio korostaa, että koska erityinen verotusjärjestelmä oli yleisesti sovellettavista oikeussäännöistä poikkeava elinkeinoverovelvollisuutta koskeva säännöstö, se oli omiaan johtamaan taloudellisen edun myöntämiseen France Télécomille. Kyseisen järjestelmän ominaisuuksien takia ilmoitus olisi pitänyt tehdä viimeistään ennen kuin elinkeinovero, joka kyseisen yhtiön oli maksettava vuodelta 1994, erääntyi maksettavaksi.

69 Komission mukaan toinen tukea koskeva tutkintamenettely ei voi synnyttää perusteltua luottamusta France Télécomille siihen sovelletun erityisen verotusjärjestelmän osalta.

– Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

70 Kuten tämän tuomion 59 ja 60 kohdassa todettiin, tuensaaja ei lähtökohtaisesti voi vedota luottamuksensuojan periaatteeseen liittyviin näkökohtiin silloin, kun kyseessä olevaa tukea ei ole ilmoitettu komissiolle.

71 Ranskan postilaitosta koskevaan päätökseen perustuvasta argumentaatiosta on todettava, ettei tässä päätöksessä tarkastella mitenkään France Télécomiin sovellettua poikkeavaa elinkeinoverojärjestelmää. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin saattoi siis vain todeta valituksenalaisen tuomion 266 kohdassa, ettei komissio ollut

ottanut lainkaan kantaa kyseiseen erityiseen verotusjärjestelmään eikä siis ollut lausunut siitä, oliko järjestelmässä kyse tuesta vai ei.

72 Argumentista, jonka mukaan France Télécom olisi voinut tulkita asiayhteyden, jossa Ranskan postilaitosta koskeva päätös oli tehty, komission kannanotoksi kyseessä olevasta verotusjärjestelmästä, on todettava, ettei ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin tehnyt oikeudellista virhettä hylätessään tällaisen argumentin valituksenalaisen tuomion 265–269 kohdassa.

73 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoi näin ollen perustellusti, ettei Ranskan postilaitosta koskevassa päätöksessä ollut mitään sellaista merkityksellistä seikkaa, joka olisi mahdollisesti voinut synnyttää France Télécomille perustellun luottamuksen siihen, että riidanalainen verotusjärjestelmä on valtiontukisääntöjen kannalta lainmukainen. Kolmannen valitusperusteen toinen osa ei siis ole perusteltu.

74 Edellä esitetyn perusteella koko kolmas valitusperuste on hylättävä.

Neljäs valitusperuste, jonka mukaan valituksenalaisessa tuomiossa on perusteltu puutteellisesti vastaus vanhentumisperiaatetta koskeviin argumentteihin

Asianosaisten ja muun osapuolen lausumat

75 France Télécom muistuttaa Ranskan viranomaisten selittäneen hallinnollisen menettelyn yhteydessä, ettei sillä perusteella, että veroa on mahdollisesti kannettu liian vähän vuosina 1994–2002, voitu missään tapauksessa ryhtyä takaisinperintään, koska

kyseessä oleva verojärjestelmä oli perustettu yli kymmenen vuotta aikaisemmin. Asetuksen N:o 659/1999 15 artiklan mukaan komission toimivaltaan periä tuki takaisin sovelletaan kymmenen vuoden vanhentumisaikaa.

76 France Télécomin mukaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei lausunut vanhentumisperiaatteesta, johon siinä oli täten vedottu. Sen sijaan se korvasi tässä yhteydessä riidanalaisen päätöksen perustelut omilla perusteluillaan. Valituksenalaisessa tuomiossa ei myöskään täsmennetä, minkä sitovan oikeudellisen toimen perusteella vanhentumisajan katsotaan alkaneen. Toimi, josta vanhentumisaika alkoi, oli laki nro 90-568.

77 Ranskan tasavallan mukaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin teki oikeudellisen virheen katsoessaan, ettei kyseessä olevan tuen vanhentumisaika voinut alkaa ennen vuotta 1994. Vaikka poikkeavaa verotusjärjestelmää pidettäisiinkin valtiontukena, ainoa sitova oikeudellinen toimi, joka voidaan yksilöidä määritettäessä kyseessä olevaa toimenpidettä koskevan vanhentumisajan lähtökohtaa, on laki nro 90-568, joka tuli voimaan 2.7.1990. Komissio päätti aloittaa France Télécomia koskevaa erityistä verotusjärjestelmää koskeneen alustavan tutkintamenettelyn esittämällä Ranskan viranomaisille tietopyynnön 28.6.2001. Kyseisenä päivänä takaisinperintävelvollisuutta koskenut vanhentumisaika oli kuitenkin päättynyt.

78 Komissio korostaa, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen oli ainoastaan ratkaistava se, oliko vanhentumisaika päättynyt sen tuen osalta, joka France Télécomille oli myönnetty vuodesta 1994 voimassa olleen erityisen elinkeinoverojärjestelmän nojalla. Näin ollen väitettä, jonka mukaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin korvasi riidanalaisen päätöksen perustelut omilla perusteluillaan, ei voida hyväksyä.

79 Komissio täsmentää, että valtiontukia koskevat vanhentumissäännöt koskevat näiden tukien takaisinperintää. Tuki on kuitenkin mahdollista periä takaisin ainoastaan silloin, kun sen määrä on selvitettävissä. Kyseessä olevan verojärjestelmän osalta etu voitiin määrittää vain vuosittain ja jälkikäteen.

Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

80 Vanhentumisperiaatteesta on muistutettava, että asetuksen N:o 659/1999 15 artiklan 1 kohdan mukaan komission toimivaltaan periä tuki takaisin sovelletaan kymmenen vuoden vanhentumisaikaa. Saman artiklan 2 kohdasta ilmenee, että vanhentumisaika alkaa vasta päivästä, jona sääntöjenvastainen tuki on myönnetty tuen saajalle. Näin ollen kyseisessä 15 artiklassa tarkoitetun vanhentumisajan määrittämisessä ratkaisevana seikkana on tuen tosiasiallinen myöntäminen.

81 Kyseisestä 15 artiklan 2 kohdasta ilmenee, että tässä säännöksessä viitataan vanhentumisajan alkamispäivän määrittämiseksi tuen myöntämiseen tuensaajalle eikä tukijärjestelmän säätämispäivään.

82 Tässä yhteydessä on korostettava, että tuen myöntämispäivän määrittäminen voi vaihdella kyseessä olevan tuen luonteen mukaan. Siten sellaisen monivuotisen järjestelmän, jossa on kyse maksusuorituksista tai etujen jaksoittaisesta myöntämisestä, tapauksessa tuen oikeusperustana olevan toimen antamispäivän ja päivän, jona yritykset tosiasiallisesti saavat tuesta koituvan hyödyn, välillä voi kulua merkittävä aika.

Tällaisessa tapauksessa tuki on vanhentumisajan laskemiseksi katsottava myönnetyn tuensaajalle vasta päivänä, jona se on tosiasiallisesti myönnetty tälle.

83 Tässä yhteydessä on muistutettava, että komissio täsmensi riidanalaisen päätöksen 49 perustelukappaleessa, että vanhentumisaika alkoi vuosittain päivänä, jona France Télécomin oli maksettava elinkeinovero.

84 Kuten valituksenalaisen tuomion 320 kohdastakin ilmenee, vanhentumisaika nimittäin alkaa alusta edun kunkin tosiasiallisen, mahdollisesti vuosittaisen, myöntämisen yhteydessä, joten vanhentumisajan laskeminen voi riippua edun yksilöintitavasta.

85 Nyt käsiteltävässä asiassa tuen olemassaolo oli todettava kussakin kunnassa, jonka alueella France Télécomin toimipaikat sijaitsivat, sovellettujen eri verokantojen mukaan, joten ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin tarkasteli valituksenalaisen tuomion 323 kohdassa elinkeinoveron vuotuisuutta ja sen seurauksia.

86 Näin ollen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoi valituksenalaisen tuomion 324 kohdassa perustellusti, että elinkeinoveron vuotuisuuden takia kyseessä olevaa tukea ei voitu katsoa myönnetyksi ennen vuotta 1994, sillä tänä vuonna annettiin sitovat oikeudelliset toimet, joiden perusteella voitiin ensimmäisen kerran todeta, että kyse oli verotuksen erosta.

87 Lisäksi ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen omaksuma lähestymistapa saa tukea asetuksen N:o 659/1999 15 artiklan 1 kohdan sanamuodosta, josta ilmenee, että vanhentumisaikaa sovelletaan komission toimivaltaan periä tuki takaisin.

88 Lopuksi sen argumentin osalta, jonka mukaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei noudattanut vanhentumisperiaatetta koskevaa perusteluvelvollisuutta, vakiintuneesta oikeuskäytännöstä ilmenee, ettei ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ole velvollinen esittämään selvitystä, jossa seurattaisiin tyhjentävästi ja kohta kohdalta kaikkia riidan asianosaisten esittämiä päätelmiä. Perustelut voivat siten olla implisiittisiä, kunhan asianosaiset saavat niiden avulla selville syyt, joiden vuoksi kyseiset toimenpiteet on toteutettu, ja toimivaltaisella tuomioistuimella on käytettävissään riittävät tiedot, jotta se kykenee harjoittamaan laillisuusvalvontaansa (ks. asia C-105/04 P, Nederlandse Federatieve Vereniging voor de Groothandel op Elektrotechnisch Gebied v. komissio, tuomio 21.9.2006, Kok., s. I-8725, 72 kohta ja asia C-3/06 P, Groupe Danone v. komissio, tuomio 8.2.2007, Kok., s. I-1331, 46 kohta).

89 Tässä yhteydessä on huomattava, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin esitti valituksenalaisen tuomion 323 ja 324 kohdassa selvästi arvionsa elinkeinoverojärjestelmän ominaisuuksista ja totesi sitten kyseisen tuomion 325 kohdassa, ettei asetuksen N:o 659/1999 15 artiklassa säädetty vanhentumisaika ollut päättynyt 28.6.2001, jolloin Ranskan tasavallalle esitettiin tietopyyntö.

90 On siis katsottava, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin vastasi oikeudellisesti riittävällä tavalla vanhentumisperiaatetta koskeviin France Télécomin argumentteihin eikä jättänyt noudattamatta perusteluvaatimuksia, jotka ilmenevät tämän tuomion 88 kohdassa mainitusta oikeuskäytännöstä.

91 Edellä esitetyn perusteella neljättä valitusperustetta ei voida hyväksyä.

Viides valitusperuste, jonka mukaan valituksenalaisessa tuomiossa on oikeudellinen virhe ja sen perustelut ovat puutteelliset oikeusvarmuuden periaatteen loukkaamista koskevien argumenttien osalta

92 France Télécomin valituksensa tueksi esittämässä viidennessä valitusperusteessa on kaksi osaa.

Asianosaisten lausumat

– Viidennen valitusperusteen ensimmäinen osa, joka koskee perustelujen puuttumista ja oikeudellista virhettä, koska takaisin perittävän tuen määrää on mahdoton selvittää

93 France Télécomin mukaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei vastannut argumenttiin, jonka mukaan silloin, kun komissio tutkii edun, jonka todellista määrää on mahdoton selvittää, se ei voi määrätä tällaista etua perittäväksi takaisin.

94 France Télécom päättelee tästä, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin loukkasi oikeusvarmuuden periaatetta, koska mahdollinen takaisin perittävä määrä on edelleen hypoteettinen ja koska takaisin perittävissä olevan tuen määrän laskeminen ei voi perustua summittaisiin arvioihin.

– Viidennen valitusperusteen toinen osa, joka koskee puutteellisia perusteluja ja oikeudellista virhettä tuen määrän arviointimenetelmien arvioinnissa

95 France Télécomin mielestä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin teki oikeudellisen virheen katsoessaan valituksenalaisen tuomion 297 ja 305 kohdassa, että komissio oli perustellusti määrittänyt takaisin perittävän tukimäärän osalta vaihteluvälin Ranskan viranomaisten toimittamien arvioiden perusteella ja että oikeusvarmuuden periaatetta ei siis voitu todeta loukatun.

96 France Télécom selittää, etteivät Ranskan viranomaiset toimittaneet kyseisiä arvioita verotuksen eron todellisen laajuuden määrittämiseksi vuosina 1994–2002. Kyseiset laskelmat esitettiin sen osoittamiseksi, että kyseisen yhtiön mahdollinen liian vähäinen verotus kyseisenä ajanjaksona kompensoitiin sen liiallisella verotuksella poikkeavan verojärjestelmän ensimmäisinä vuosina eli vuosina 1991–1993.

97 Komissio väittää vastauksessaan viidennen valitusperusteen molempiin osiin, että oikeusvarmuuden periaatetta koskevissa arvioinneissaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin teki ainoastaan päätelmät tietyistä seikoista, jotka sisältyvät asiassa C-441/06, komissio vastaan Ranska, 18.10.2007 annettuun tuomioon (Kok., s. I-8887).

98 Komissio siis katsoo, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin perusteli asianmukaisesti päätelmän, jonka mukaan France Télécom ei voi perustellusti väittää, että pelkästään sen takia, että kyseessä olevan tuen määrä oli tarkennettava sen palauttamiseksi, oikeusvarmuuden periaatetta oli loukattu.

Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

99 Viidennen valitusperusteen kaksi osaa liittyvät toisiinsa, joten ne on tutkittava yhdessä.

100 Tässä yhteydessä on muistutettava, että oikeusvarmuuden periaate, joka kuuluu unionin oikeuden yleisiin periaatteisiin, edellyttää, että oikeussäännöt ovat selviä ja täsmällisiä ja että niiden vaikutukset ovat ennakoitavissa, jotta ne, joita asia koskee, tietäisivät, miten niiden tulee toimia niissä tilanteissa ja oikeudellisissa suhteissa, joihin unionin oikeusjärjestystä sovelletaan (ks. vastaavasti asia C-63/93, Duff ym., tuomio 15.2.1996, Kok., s. I-569, 20 kohta; asia C-76/06 P, Britannia Alloys & Chemicals v. komissio, tuomio 7.6.2007, Kok., s. I-4405, 79 kohta ja asia C-158/07, Förster, tuomio 18.11.2008, Kok., s. I-8507, 67 kohta).

101 Viidennen valitusperusteen tueksi esitetystä argumentaatiosta on huomattava, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin muistutti valituksenalaisen tuomion 301 kohdassa, että tuen määrä oli komission arvioiden perusteella 798 miljoonaa–1,14 miljardia euroa. Koska nämä luvut muodostivat vaihteluvälin, jonka sisällä lopullinen määrä oli määritettävä, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoi viittaamalla erityisesti edellä mainitussa asiassa komissio vastaan Ranska annetun tuomion 31–40 kohtaan, että riidanalainen päätös sisälsi asianmukaiset tiedot, joiden avulla kyseinen määrä voitiin määrittää suuremmitta vaikeuksitta.

102 Lisäksi on palautettava mieleen, että edellä mainitussa asiassa komissio vastaan Ranska annetun tuomion 29 kohdassa todettiin, että yhdessäkään unionin oikeuden määräyksessä tai säännöksessä ei edellytetä, että kun komissio määrää yhteismarkkinoille soveltumattomaksi todetun tuen palautettavaksi, sen on vahvistettava palautettavan tuen täsmällinen määrä. On riittävää, että komission päätös sisältää sellaiset tiedot, joiden nojalla sen adressaatti voi itse suuremmitta vaikeuksitta määrittää tuon summan (ks. myös asia C-480/98, Espanja v. komissio, tuomio 12.10.2000, Kok., s. I-8717, 25 kohta ja asia C-415/03, komissio v. Kreikka, tuomio 12.5.2005, Kok., s. I-3875, 39 kohta).

103 Siten ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin täsmensi valituksenalaisen tuomion 302 ja 303 kohdassa, että kyseinen vaihteluväli oli vahvistettu Ranskan viranomaisten hallinnollisen menettelyn yhteydessä toimittamien arvioiden perusteella ja että koska kyseinen jäsenvaltio ei ollut voinut tehdä tarkkaa laskelmaa France Télécomin kyseessä olevan verojärjestelmän nojalla saamasta edusta, komissio oli perustellusti tukeutunut täten toimitettuihin tietoihin.

104 Näin ollen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoi valituksenalaisen tuomion 305 kohdassa perustellusti, ettei riidanalaisessa päätöksessä ollut loukattu oikeusvarmuuden periaatetta.

105 Näistä seikoista seuraa, etteivät Ranskan tasavalta ja France Télécom voi vedota kyseiseen periaatteeseen estääkseen sääntöjenvastaisen tuen palautuksen (ks. asia C-148/04, Unicredito Italiano, tuomio 15.12.2005, Kok., s. I-11137, 104 kohta).

106 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoi siis perustellusti, ettei riidanalainen päätös ole lainvastainen sillä perusteella, että siinä mainitaan ainoastaan ohjeellinen vaihteluväli takaisin perittävän tuen määrän osalta.

107 Lisäksi valituksenalaisen tuomion 301–305 kohdasta ilmenee, etteivät myöskään kyseisen tuomion perustelut ole puutteelliset, kun siinä arvioidaan France Télécomin ja Ranskan tasavallan esittämän kaltaista perustetta, joka koskee oikeusvarmuuden periaatteen loukkaamista.

108 France Télécomin valituksensa tueksi esittämä viides valitusperuste ei voi menestyä, joten koko valitus on hylättävä.

Oikeudenkäyntikulut

109 Unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan, jota sovelletaan muutoksenhakuun saman työjärjestyksen 118 artiklan nojalla, mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska komissio on vaatinut France Télécomin velvoittamista korvaamaan oikeudenkäyntikulut ja koska tämä on hävinnyt asian, se on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut. Ranskan tasavalta vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (kolmas jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

1) Valitus hylätään.

2) France Télécom SA velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

3) Ranskan tasavalta vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Allekirjoitukset